

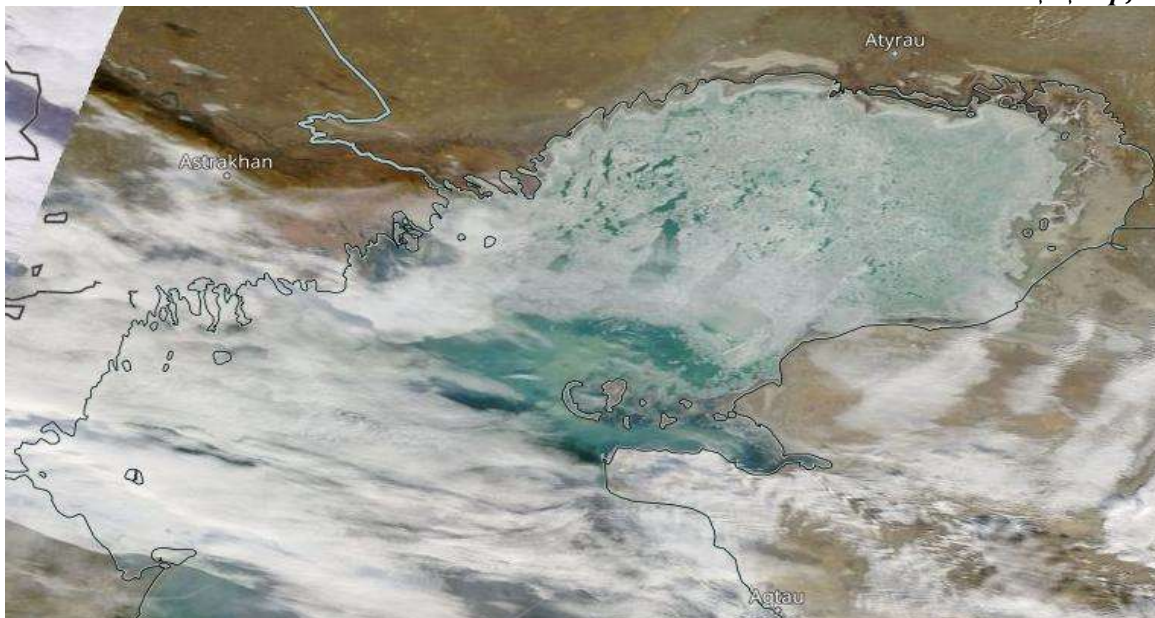

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ

«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №1 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 06 қаңтар, жұма

1-сурет. 2023 ж. 03 қаңтар ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NAGA/GSFC фотосуреті

2023 Ж. 05-10 ҚАҢТАР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ ЖӘНЕ ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

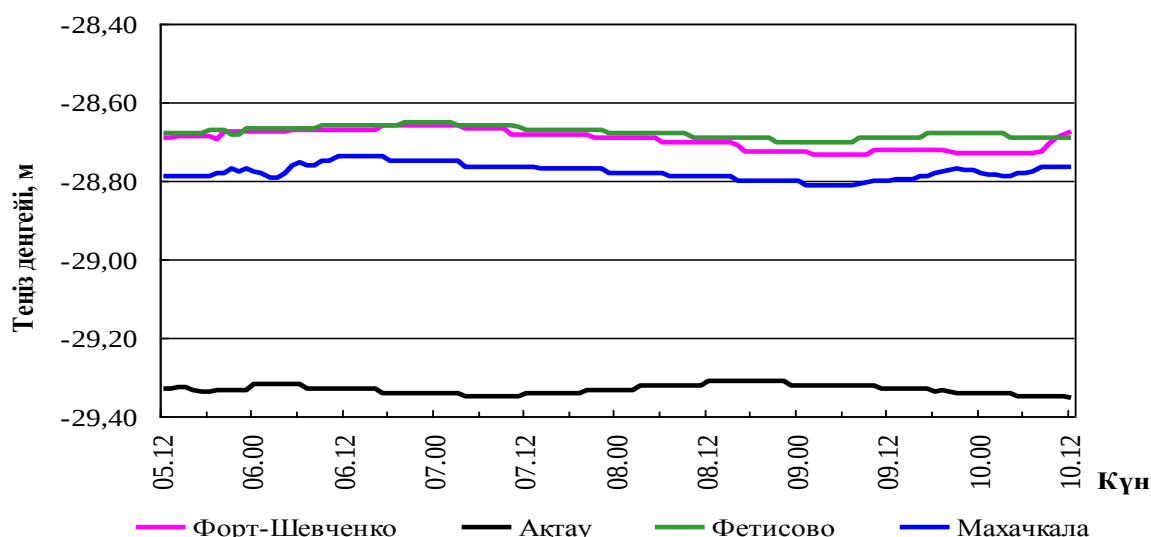
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

05-10 қаңтар аралығында теңіз деңгейінің минус 28,87м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,35м-ден минус 28,65м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары **күтілмейді**, теңіз деңгейінің ауытқуы **13 см-ден аспайды**.

2-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-66 (-28,66)	2023/01/06 17:00:00	-73 (-28,73)	2023/01/09 02:00:00	-70 (-28,70)
Ақтау	-131 (-29,31)	2023/01/08 12:00:00	-135 (-29,35)	2023/01/07 04:00:00	-133 (-29,33)
Фетисово	-65 (-28,65)	2023/01/06 20:00:00	-70 (-28,70)	2023/01/08 21:00:00	-68 (-28,68)
Махачкала	-74 (-28,74)	2023/01/06 11:00:00	-81 (-28,81)	2023/01/09 01:00:00	-78 (-28,78)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

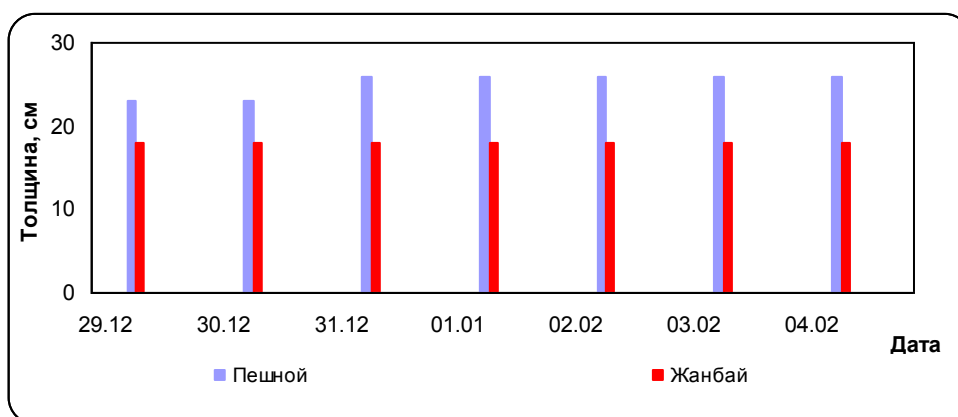
2022 Ж. 29 ЖЕЛТОҚСАН- 2023 Ж. 04 ҚАҢТАР АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,59 м-ге.

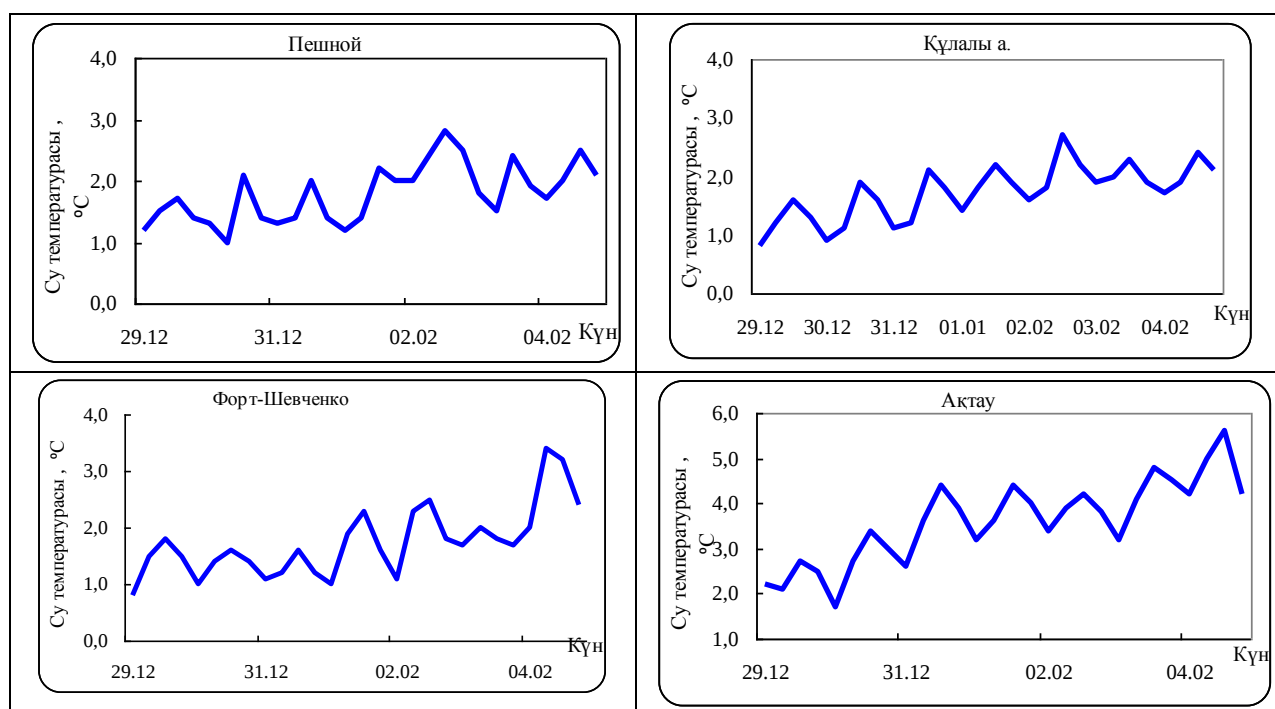
Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 28,87м-ге, ең жоғарғы мәні-минус 28,68м-ге, ең төменгі мәні-минус 29,37м-ге сәйкес келді.

2022 ж. 29 желтоқсан – 2023 ж. 04 қаңтар аралығындағы теңіз мұздың жағдайына ШОЛУ

Спутниктік суреттер (1-сурет) және Каспий теңізінің солтүстік жағалауындағы теңіз станциялары мен посттарынан алынған жедел деректерге сәйкес, жылдам мұздың біртіндеп жойылуы байқалады.

3-Сурет. Теңіз станцияларының пайдалану деректері бойынша мұздың қалыңдығы

4-Сурет. Стационарлық станциялардағы деректер бойынша судың температурасы

**СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөгерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т. Пешной деректері бойынша жасалған.

БС – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел.: 255-84-06

e-mail: kaspy@meteo.kz

Құрастырған: Васенина Е.И.

Тексерген: Ивкина Н.И.

Қазақшаға аударған: Наурозбаева Ж.К.

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.
